

נדרים נ-ג

עניין: מעשה דרבי ובר קפרא

פתח עיניים

של מצוה על כן אומיניה עכ"ל בקצור ועם תאודן הסליחה חדא שכל מה שהביא מהט"ז הוא על מילוי פיו שחוק אבל שחוק בעלמא מותר כיון שאינו ממלא פיו שחוק ורבי עקיבא בסוף מכות היה שוחק לא שמילא פיו שחוק ח"ו ומה יוכח הוכח מר' עקיבא. ותו דמסיים על כן אומיניה משמע שהודה רבי שבשמחת מצוה מותר למלאת פיו שחוק. והרי מסוגיין משמע דרבי לא קבל דבריו של בר קפרא והזהירו שלא יביאנו לידי שחוק. ותו דרבי לא הוה מחייך וא"ל לבר קפרא לא תבדחן דלשון חייך אינו שחוק כמ"ש החוס' בע"ז דף ג' ובמציצא דף ג"ט ולא מיבעיא זה אלא אף בדיחותא לא היה רוצה רבי וזה אינו ענין לשחוק ור' היה מקדש עצמו בקדושה יתירה. ואעיקרא מ"ש בר קפרא אם לעוברי רצונו וכו' הדבר קשה לפרש שרמו דברי ר' עקיבא ולא דיבר עליהם רק כונתו לומר כמ"ש ר"ע ורמו דר' עקיבא היה שוחק ותורה מבחוץ ובעיני הוא דוחק גדול:

אמנם הפשוט הוא דאמרינן פ"ק דברכות כל הנהנה מסעודת חתן ואינו משמחו עובר בה' קולות ובודאי דכל אשר היו בסעודת החתן ר"ש ברבי לא שמחו הם ולא את החתן וכלה בעבור רבי שלא היה רוצה אפילו בדיחותא וא"כ עברו בה' קולות ומשו"ה אמר בר קפרא לעוברי רצונו דעברו בה' קולות ויהיו דבריו כלפי האנשים שזימן רבי והיו גהנים מסעודה ואינם משמחים החתן וכלה ואליהם קרא עוברי רצונו מטעם הנז' ודוק:

חתם סופר

דף נ' ע"ב: אם לעוברי רצונו כך וכו' לעושי רצונו בעה"ז כך. שמעתי ממחור' הגאון מו"ה זונס אז"ד דק"ק מ"ד, דרבינו הקדוש עזר על ראונו של הקצ"ה שיש לו צעקה"ז, שהקצ"ה רלה צעקה"ז שיהנו צריות ממנו ולא תוכו זרואו, והוא לא רלה ליהנות אפילו שלא לשמוח בשמחת חתונת זנו, א"כ עובר הוא על אותו רלון שיש להקצ"ה בישונו של העוה"ז, ולצסוף כשהזמינו וידע בר קפרא שישמחו צריקודו כדלקמן, אמר שהוא עושה ראונו של הקצ"ה צעקה"ז.

שו"ת שבות יעקב ח"א

שאלה כפב אף שאין כאן מקומו מימ כדי לסיים בדברי אגדס ודבר טוב כמנתי כאן מה ששאלתי כנסתמי על שמחת בני הרב המוסלח מהר"ם נר"ו י"רש לי מין הז' סוגיא דנדר' דף ט"ז פ"ב רבי עב' ליה הלולא לרי שמעון ברי' וכי של בים גנאל פשרי' וארכב אלפי' ריבואן דיגרי נסקי' על בי גנאל דין ולא אומיניה לבר קפרא (פרש"י לא אומני' לבר קפרא לפי שבי' איש דדחן ומחירא שאא יעשה דבר שיסחוק) אמר בר קפרא חס לעוברי ראונו כך לעושי ראונו על אחת כמה וכמה אומני' (ופרש"י אמר בר קפרא לרבי חס לעוברי ראונו משפיע לו סוכה כל כך לעושי ראונו וכו' שבי' מנכחו של שלח זענכו) וסמך המה חקרא וכי בשביל שלח אומניה יגנאו כולי' האי לרבי שבי' רבינו הקדוש שמנינו שזקק פשר אלכסו' כדליתא נפי' הנושא ונשי' מהרש"ל בחידושי' אגדו' שם לא ניח לי:

תשובה הנה נודתי סוגיא זו פשוט מאוד ואוסף תמיה על פניההו מלמד שהוא דבר פשוט מלך המצביים שהוא רבינו הקדוש אלא גם מלך המצביים הדבר פשוט דכלל גם בר קפרא ה' גדול דתומו ופשה משי בר קפרא ח"ך יעלה על דעתו להוליא ש"ר של רבי ולקרותו מונרי ראונו אפי' דרך שחוק והיסול קשה הדבר לאמרו וכו' כיון ששאלה לא אומניה כדי שלא ישחק ח"כ אחר שאמר דבר זה למע אומני' ואדרכה ה' לו לכפוס עליו ביומר ואף שרבי ה' פרוי בזמר וכדליתא צסוף סופה משמח ר' בטלה פנוה וירא' הקא מימ מניע שהקסיד משום כבוד המורה וכדליתא במועד קטן דף י"ז פ"א ר"ש ז"ר ובר קפרא' כו' יסבי וקנרטי קשיא לכו שמעמחתי ח"ל ר"ש לבר קפרא דבר זה לר"ך לרבי אמר בר קפרא לר"ש ומה רבי אומר בדבר זה אול אמר לאבנה חיקוד אחי בר קפרא לאחמיווי' לי ח"ל בר קפרא אימי מכיך מעולם ידע דנקטי' מילתא דבטטי' כנג חיפוסת צנפטי' פ"כ כרי דחיקוד עליו של דבר קמן כזה וכ"ש שקרא ליה פונרי ראונו וא"ך אומניה אדרנא ולא חשש לדבריו כלל וגם חלי ישחק כמו שלא אומניה מחלה בשביל קסם זה לק ר"ל להצ"ך דברי חכמים וחידוסי' ופלוה לא יבול דליתא בח"ח ס"ס סק"ס אסור לאדם שימלא שחוק פיו בסי' ור' שם סק"ז כסיק ז' דנטוסה סקור כ' בגלי סוה ונלפיד ש"ש חילוק בזה דלפיך שמחה שאינה של מלוה ודאי אסור אחי' שלא צמק בגלו' למלא פיו שחוק אבל בשמחה של מלוה היסר היסר צמק שצ"ה קיים וכולו ונזמן בגלי פרכה כל שמחה אחי' בשמחה של מלוה פון בחסונה או פוריס מימ לא ימלא שחוק פ"ז כנלפ"ד נכון שכל סס"ז ומראה דסי' דרבי שבי' מחירא שיסחוק לפי שרבי ה' צמק בגלי אחר המורק וכשרטי ג"כ כסיק דחולך דף ור"ו פ"ב ר"ה אם בים שא"ן פ"ש וחילא בגמ' סוף מחי ר' גמליאל ור' אלפזר בן פאריס ור' יאשיע ה' מהלכין מדך ושמשו קול המולה והמחילו הם זוכין ור' עקיבא משחק ובי' ח"ל לק לאי משחק חס לעוברי ראונו כך לעושי ראונו על אחת כמה וכמה וא"כ לר"פ מותר לשחוק מססט זה דחא לרשפים ק' לעושי ראונו על אחת כמה וכמה ח"כ זה ה' פלול של ר' ובר קפרא דרי' לא אומניה לבר קפרא כדי שלא ישחק בזמן בגלו' ח"ל בר קפרא חס לעוברי ראונו כך לעושי ראונו על אחת כמה וכמה כמבאר ר' עקיבא ח"כ מותר לשחוק סכ"ס בשמח' של מלוה ולשחוק אמר פי מהולל של כן אומני' ודוק ושמאל נכון ואמם ר"ל ס"ק יעקב: